

Schoolondersteuningsprofiel 2014-2017

Geert Groote College, Amsterdam

Herziene versie oktober 2015

door Saskia de Vocht en Lucas Sint

Inhoudsopgave

Inleiding (p 3)

Basisondersteuning Amsterdam (p 4)

Zorgstructuur op het GGCA (p 4)

Overige ondersteuning/ faciliteiten ((p 7)

Samenwerking met externe instanties (p 7)

Aanname zorgleerlingen (p 8)

Bekostiging (p 9)

Bijlagen

Inleiding

Met de invoering van de wet op passend onderwijs in augustus 2014 is het aan de scholen om een schoolondersteuningsprofiel op te stellen. Uitgangspunt van passend onderwijs is dat alle kinderen een plek moeten krijgen op een school die past bij hun kwaliteiten en mogelijkheden. Ook als zij extra ondersteuning nodig hebben. Om elk kind die passende plek te bieden werken scholen samen in regionale samenwerkingsverbanden. Het Geert Groote college valt onder het Samenwerkingsverband Amsterdam-Diemen. Het samenwerkingsverband verdeelt het budget voor Passend onderwijs, er is geen leerling gebonden financiering meer.

In dit document wordt beschreven hoe het GGCA passend onderwijs vormgeeft vanuit de visie van de Vrije school.

De vrije schoolpedagogiek kan als volgt worden samengevat: aandacht voor de leerling; aandacht voor de uiterlijke en de innerlijke biografie.

Met betrekking tot de **uiterlijke biografie** probeert men de leerling uit te dagen om zijn leervermogens optimaal te gebruiken. De aandacht is gericht op de individuele leerling wiens sterke en zwakke kanten bekend zijn, op schrift gesteld en met regelmaat worden besproken. Individuele spiegeling in woord en daad.

Met betrekking tot de **innerlijke biografie** probeert het GGCA de leerling een leeromgeving te bieden die zijn of haar ontwikkeling ondersteunt en bevordert.

De vrije school onderscheidt zich hierin, door de aandacht van de mentor voor deze onstuimige ontwikkelingsfase, door het aanbieden van de lesstof volgens het leerplan van de Vrije school en doordat elke individuele docent bewust fungeert als zich ontwikkelend mens als levend voorbeeld waaraan de leerling zich kan spiegelen.

Het leerplan van de Vrije school kent een ontwikkelingspsychologisch perspectief. In het kort betekent dit dat de inhoud van elk vak afgestemd is op het leerjaar met het oog op de leeftijd van de leerling en de ontwikkeling die daarbij hoort. In plaats van versnipperde vaklessen zorgt het intensieve periodeonderwijs voor herkenning van de inhoud. Die herkenning zorgt ervoor dat de lesstof niet alleen cijfers oplevert- uiterlijke biografie- maar ook een voertuig kan worden voor de innerlijke ontwikkeling. De motivatie om te leren wordt door de herkenning krachtig gestimuleerd. Het Vrije schoolonderwijs valt dan ook als volgt te karakteriseren: er wordt geen vat gevuld, maar een vuur ontstoken. Omdat de Vrije school niet alleen wil opleiden voor een diploma, maar ook belangstelling schenkt aan de mens achter de leerling, is er veel aandacht voor de klas als gemeenschap. Opgroeien doe je niet alleen. Hoewel het individuele leertraject in de jaren naar het examen toe steeds duidelijker vormen aanneemt, wil de school ook een werkplaats zijn voor sociale vorming: hoe leer ik met de ander omgaan? Aan het einde van de Vrije school culmineert de uiterlijke biografie in een regulier landelijk examen en de innerlijke biografie in een eindwerkstuk, kunstreis, biografieweek en eindgesprek.

Voor het GGCA betekent dit onder andere dat er naar de unieke mogelijkheden van de (zorg)leerling wordt gekeken. De blikrichting verschuiven naar wat de leerling wel kan in plaats, wat zo dikwijls gebeurt, naar wat de leerling niet kan. Daarin sluit de visie van de school goed aan op het uitgangspunt van passend onderwijs. Het inzetten van de kwaliteiten van de leerlingen om hen over hun eigen drempels heen te tillen. Aansluiten bij wat er is, wat er leeft en waar enthousiasme voor ontwaakt.

De leerling staat binnen de zorg centraal en wordt benaderd als persoon die zich voortdurend ontwikkelt en eigen verantwoordelijkheden heeft.

Belangrijk daarbij is dat het bij zorgleerlingen meestal gaat om het "leefbaar" maken van een handicap of zorgbehoefte in plaats van het willen/kunnen oplossen van een zorgvraag.

Basisondersteuning Amsterdam

De scholen binnen het Samenwerkingsverband Amsterdam-Diemen hebben samen afgesproken welke ondersteuning iedere school in elk geval moet bieden. Dat heet de Amsterdamse basisondersteuning. Alle scholen bieden hun leerlingen (eventueel in samenwerking met ketenpartners) ten minste preventieve en licht curatieve ondersteuning op de volgende gebieden:

cognitief	disharmonische intelligentie
leervorderingen	leerachterstanden in rekenen en taal, extra didactische ondersteuning
ontwikkeling	dyslexie, dyscalculie, problemen met het verwerken van informatie
werkhouding	problemen op het gebied van taakgerichtheid, motivatie, aandacht, concentratie, planning, organisatie
sociaalemotioneel	faalangst, teruggetrokken gedrag, sociale participatie, moeite met grenzen
fysieke behoefte	slechtziendheid, slechthorendheid, (fijn)motorische beperkingen, rolstoelafhankelijkheid, langdurige ziekte
algemeen	eten/drinken
medisch	zie medisch protocol
thuisituatie	ondersteuning thuisituatie, vrije tijd
middelengebruik	preventieve en licht curatieve ondersteuning bij middelengebruik (alcohol, drugs, games)

Verder zijn in de basisondersteuning afspraken gemaakt over zaken als opbrengstgericht werken, competenties van docenten, pedagogisch klimaat, kwaliteitsbewaking en het contact met ouders (website samenwerkingsverband okt 2015)

In de basisondersteuning wordt uitgegaan van specifieke, enkelvoudige problematieken of ondersteuningsbehoeften.

Scholen zijn evenwel niet verplicht om passende ondersteuning aan te bieden voor alle mogelijke combinaties van genoemde ondersteuningsbehoeften. Een ondersteuningsaanbod voor 'stapelproblematiek' behoort niet tot de basisondersteuning. Indien sprake is van behoefte aan ondersteuning op twee of meer domeinen, kan er reden zijn om te spreken van extra ondersteuning. Het is ook mogelijk dat de school zal oordelen dat de zwaarte van de problematiek, hoewel enkelvoudig te groot is en daardoor de basisondersteuning overstijgt. Er is geen absolute grens tussen basisondersteuning en extra ondersteuning aan te geven (*regionaal ondersteuningsplan 2014/15- 2017/18*).

Zorgstructuur op het GGCA

De zorgstructuur op het GGCA voorziet in de bovengenoemde basisondersteuning. Naast de basiszorg is het GGCA goed in staat om een beperkt aantal leerlingen die extra zorg behoeven, onderwijs te bieden. Met name leerlingen die gebaat zijn bij een veilige omgeving met ruimte voor individuele aandacht kunnen binnen het GGCA een goede plek vinden. Omdat het gebouw rolstoel toegankelijk is zijn ook mindervalide leerlingen welkom.

De **mentor** speelt een centrale rol binnen de dagelijkse begeleiding van de leerlingen en in de signalering van de mogelijke ondersteuningsbehoefte. Op het GGCA krijgen leerlingen in de eerste twee jaar dezelfde mentor. Bij de overgang naar de bovenbouw krijgt de klas een nieuwe mentor die

hen naar het eindexamen begeleidt. In de eerste twee jaar is het mentoraat vrij intensief. Het streven is dat de mentor de klas meerder keren per week ziet, naast het mentoruur ook tijdens vaklessen en meerdere periodes. Zo leert de mentor de klas goed kennen. Het eerste jaar heeft een klas een eigen lokaal. De mentor houdt nauw contact met de vakdocenten, de teamleider, de zorgcoördinator en ouders over het wel en wee van de leerlingen in de klas. Samen met het docententeam kan de mentor met behulp van kleine interventies zoals bijv. een extra mentorgesprek, een gedeelte van de ondersteuningsbehoefte invullen. Tijdens de pedagogische vergadering zijn klassen- en leerlingbespreking een vast onderdeel op de agenda waardoor tijdig een zorgbehoefte gesignaleerd wordt, de vorderingen besproken worden en het docententeam steeds op de hoogte gehouden kan worden van wat er speelt. Om ervoor te zorgen dat de docenten in staat zijn in de klas de basiszorg waar te maken op een verantwoorde Vrije school manier, wordt er in de vergaderingen aandacht geschonken aan de ontwikkelingsfasen van de leerlingen, het duiden van de waarnemingen van de leerlingen en lessen en het vergroten van de kennis over de diverse gedrags- en leerproblematiek.

Op het GGCA wordt beperkt gebruik gemaakt van magister. Cijfers en absenties worden in magister bijgehouden en zijn inzichtelijk voor de leerling en ouders. Huiswerk wordt niet in magister gezet. Verwacht wordt dat de leerling dit zelf goed noteert in zijn agenda. In het eerste jaar wordt tijdens klassenuur en extra aandachtsuur aandacht besteed aan studievaardigheden. Leerlingen op het vwo die meer uitdaging zoeken krijgen in de eerste twee jaar de mogelijkheid tijdens het extra aandachtsuur zich te verdiepen in een extra vak als spaans

Waar de zorg de mogelijkheden van de mentor/docent en/of de mogelijkheden binnen de klas overstijgen, wordt de leerling aangemeld bij de zorgcoördinator (aanmelding gebeurt door de mentor of de teamleider).

De zorgcoördinator stemt in overleg met ouders, leerling en mentor de te nemen vervolgstappen af. Soms is een enkel gesprek voldoende en kan de leerling met wat kleine interventies weer verder. Regelmatig zal er ook meer ondersteuning nodig zijn, dan wordt besproken of die binnen het GGCA geboden kan worden of dat er extern ondersteuning gezocht moet worden.

De zorgcoördinator is diegene die alle lijntjes bewaakt en met alle betrokkenen binnen het team en eventuele externe instanties contact houdt.

Binnen het GGCA hebben we de volgende experts voor de extra ondersteuning.

- Zorgcoördinator/ Orthopedagoog; Saskia de Vocht
Naast het organiseren van de zorg binnen de school, adviseert de zorgcoördinator mentoren en docenten, observeert, voert oudergesprekken en begeleidt leerlingen individueel.
- Dyslexie /dyscalculie coach; Marleen van Ouwerkerk
De dyslexiecoach zorgt dat het dyslexiebeleid binnen de school wordt uitgevoerd, en heeft hierover regelmatig overleg met de talendocenten. Leerlingen in het bezit van een officiële dyslexieverklaring krijgen een faciliteitenkaart waarmee ze recht hebben op een aangepaste spellingbeoordeling en extra tijd bij toetsen. Voor dyslectische leerlingen waarvoor dit niet voldoende is bekijkt de dyslexiecoach samen met de leerling welke ondersteuning nog meer mogelijk is. Zie hiervoor ook het dyslexieprotocol in de bijlage. Marleen van Ouwerkerk geeft op school ook de competentie-, faalangst- en examenvrees- training
- Leerlingbegeleider; Sarah van Ouwerkerk

De leerlingbegeleider begeleidt leerlingen die ondersteuning nodig hebben bij planning en organisatie van schoolwerk, individueel of in kleine groepjes. Zij geeft samen met Marleen van Ouwkerk de competentie en faalangststraining

- Coördinator middelengebruik; Daisy Martens
De coördinator middelengebruik organiseert voorlichting over alcohol, drugs en gameverslaving voor ouders, docenten en leerlingen. Zij is de contactpersoon voor de Jellinek op school. Als er zorgen zijn over het middelengebruik van een leerling kan deze door de mentor worden doorgestuurd naar de coördinator middelengebruik. In maximaal 3 gesprekken zal die een inschatting proberen te maken of het middelen gebruik zorgelijk is en de Jellinek moeten worden ingeschakeld. Ouders worden altijd op de hoogte gesteld.
- Begeleider Passend onderwijs (BPO); Roosmarij de Jeu (Altra)
De begeleider passend onderwijs begeleidt leerlingen met extra (onderwijs) ondersteuningsbehoeften en richt zich op het ondersteunen, trainen en coachen van docenten. Op het GGCA wordt de begeleider passend onderwijs met name ingezet voor de begeleiding van individuele leerlingen met een extra ondersteuningsvraag. De extra ondersteuning wordt vastgelegd in het ontwikkelingsperspectief (opp).
- Ambulante begeleider; Anna Hazenberg
Vergelijkbaar met BPO-er, zie hierboven
- Antroposofische schoolpsycholoog; Jacques Meulman
De schoolpsycholoog ondersteunt en adviseert het docententeam en biedt leerlingen die daar behoefte aan hebben een beperkt aantal gesprekken aan. Het kan dat daaruit het advies komt buiten de school verdere hulp te zoeken. De schoolpsycholoog biedt geen individuele therapie. Aanmelding gaat via de zorgcoördinator.
- Ouder en kind adviseur (OKA); Eline Matthijsse en Debbie Hoffman
Met invoering van de transitie Jeugdzorg per januari 2015 hebben alle scholen in Amsterdam een OKA toegewezen gekregen voor begeleiding bij persoonlijke en gezinsproblemen. Zij vervangen de voormalig schoolmaatschappelijkwerkers. Een OKA maakt deel uit van een ouder en kindteam, waar ook de jeugdarts van de GGD, de schoolverpleegkundige en meerdere psychologen deel van uitmaken. Voor een gesprek met de OKA is voor een leerling onder de 16 altijd toestemming van ouders nodig. Doorverwijzing kan via de zorgcoördinator, jeugdarts of huisarts.

Bovenstaande experts maken deel uit van het intern zorgteam. Zij komen een keer in de 6 weken bij elkaar voor overleg en afstemming.

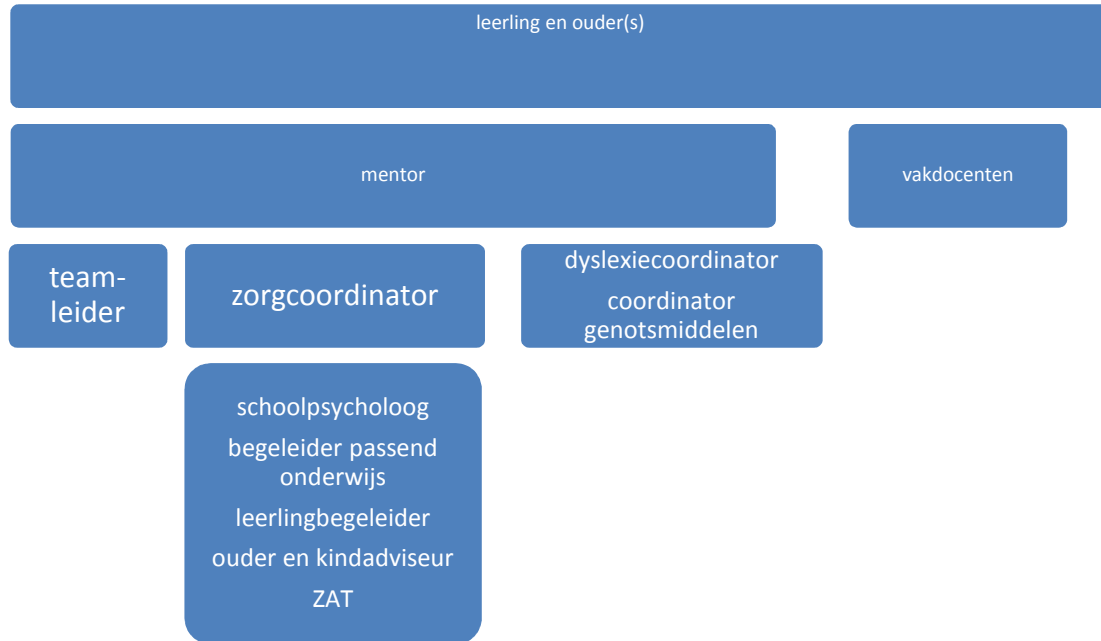
Daarnaast heeft het GGCA ook een ZAT (zorgadvies team) hierin zitten naast de zorgcoördinator de leerplichtambtenaar, de jeugdarts van de GGD, de ouder en kindadviseurs en de verzuimcoördinator. Zij komen ook een keer in de 6 weken bij elkaar.

Naast alle expertise die kan worden ingezet is de samenwerking met de ouders van groot belang. School, ouders en derden moeten samen optrekken om de optimale zorg te kunnen realiseren. Daartoe zullen zowel de mentor als de zorgcoördinator als de eventuele experts nauw contact houden met de betreffende ouders. Er wordt van de ouders verwacht dat zij samen met de school zoeken naar oplossingen en deze ondersteunen. Voor leerlingen met een extra ondersteuningsbehoefte worden de gemaakte afspraken vastgelegd in een ontwikkelingsperspectief en tweejaarlijks geëvalueerd.

Ondanks alle zorg die we bieden is het Geert Groote College een reguliere middelbare school en geen school voor speciaal onderwijs. Een ondersteuningsbehoefte kan dus onze mogelijkheden te boven gaan in welk geval er een andere plek gezocht zal moeten worden voor de leerling. Ook in het geval

dat de school geen of onvoldoende steun en medewerking van de ouder(s) krijgt kan het nodig zijn een andere plek te zoeken voor de leerling, wij zijn dan niet meer in staat om de leerling de ondersteuning te bieden die hij/zij nodig heeft.

Stroomschema zorg op het GGCA:

Overige ondersteuning/ faciliteiten

Leerwegondersteuning (LWOO):

Het GGCA biedt geen leerwegondersteuning aan in het eerste jaar. Omdat de ervaring is dat er in het VMBO-t toch ieder jaar een aantal leerlingen zitten die wel zeer gebaat zijn bij extra ondersteuning worden alle leerlingen in klas 7 gescreend. Dit gebeurt door een extern bureau. Voor leerlingen die nav de uitkomsten van de screening in aanmerking komen, wordt leerwegondersteuning aangevraagd. Zij krijgen in overleg met ouders in klas 8 in een klein groepje ondersteuning aangeboden bij de aanpak van het schoolwerk. Deze ondersteuning wordt indien nodig in klas 9 en 10 voortgezet.

Pesten:

De school heeft een pestprotocol, hierin is het anti-pestbeleid vastgelegd. De mentor werkt aan een veilige sfeer binnen de klas. Als er toch signalen van pesten zijn kan dit gemeld worden bij de pestcoördinator. Die zal met alle partijen in gesprek gaan en zoeken naar een oplossing.

Meldingsplicht kindermishandeling en huiselijk geweld:

Iedere school is verplicht om melding te maken van vermoedens van kindermishandeling en huiselijk geweld. Wij volgen daarbij het landelijke protocol kindermishandeling. Meer informatie hierover is te vinden op www.protocolkindermishandeling.nl. Onderdeel van dat protocol is dat scholen een meldfunctionaris hebben, die is het aanspreekpunt binnen de school bij vermoedens van kindermishandeling. De meldfunctionaris schat ook in of er een melding moet worden gedaan van huiselijk geweld bij Veilig thuis (voormalig AMK). Vanzelfsprekend gaan we alleen tot melding over als de vermoedens sterk zijn en zullen indien mogelijk dit altijd eerst bespreken met ouders. De meldfunctionaris

op het GGCA is de zorgcoördinator Saskia de Vocht.

Vertrouwenspersoon:

Leerlingen, medewerkers en ouders kunnen terecht bij de vertrouwenspersonen voor advies of praktische hulp. De vertrouwenspersonen zijn er voor problemen als pesten, discriminatie, mishandeling, seksuele intimidatie of seksueel misbruik. Zo nodig verwijzen zij door naar professionele hulpverlening. De vertrouwenspersoon op het GGCA is Claas Wernicke

Samenwerking externe instanties:

Antroposofische schoolarts Thomas Kelling

Leerlingen van het GGCA zijn voor een consult of doorverwijzing welkom bij de antroposofische schoolarts Thomas Kelling. Thomas Kelling heeft zijn praktijk op de Weteringschans 72. Ouders of leerlingen kunnen hier zelf een afspraak maken.

Preventief gezondheidsonderzoek GGD

In de klassen 8 en 10 wordt door de jeugdgezondheidszorg Amsterdam de vragenlijst *Jij en je gezondheid afgenomen*. Leerlingen met (een verhoogde kans op) sociaal emotionele en sociaal-medische problematiek komen hiermee eerder in beeld en krijgen ondersteuning aangeboden. Meer informatie op www.jijenjegezondheidinfo.nl

Ziekteverzuimbegeleiding GGD

Bij regelmatig of langdurig ziekteverzuim meldt de school een leerling bij de Jeugdarts. De jeugdarts verbonden aan het GGCA is Silvia van den Heijkant.

De Jeugdarts roept de leerling en ouders op voor een ziekteverzuimgesprek. In dit gesprek kijkt de jeugdarts samen met leerling en ouders naar de mogelijkheden om weer zo volledig mogelijk naar school te gaan en bespreekt welke ondersteuning er indien nodig mogelijk is. Zie ook het verzuimprotocol van het GGCA.

Studiekring

Het GGCA biedt geen huiswerkbegeleiding aan. Studiekekring is een externe huiswerkorganisatie die gebruik maakt van een aantal lokalen op het GGCA. Ouders kunnen leerlingen hier zelf voor aanmelden. Voor meer informatie en de kosten zie www.studiekring.nl

Aanname zorgleerlingen

Het is de taak van de zorgcoördinator om in overleg met de aanname commissie, op basis van de gegevens die door de ouders en de basisschool (ontwikkelingsperspectief) worden verstrekt, in te schatten wat de ondersteuningsbehoefte van een leerling is en te bepalen of die binnen het GGCA geboden kan worden. Het is in het belang van de leerling dat dit goed gebeurt en dat overdracht volledig en transparant is. Alleen dan zijn we in staat om af te wegen of wij de juiste ondersteuning kunnen bieden en derhalve de juiste school zijn voor de betreffende leerling.

Leerlingen die meer ondersteuning nodig hebben dan de basiszorg, kunnen in aanmerking komen voor de hardheidsclausule kernprocedure en direct worden toegelaten. Alle andere leerlingen dienen zich op de normale wijze aan te melden (kernprocedure). Niet alle leerlingen die voor de hardheidsclausule in aanmerking komen kunnen ook geplaatst worden. In het schooljaar 2015/2016 zijn dit er volgens de kernprocedure maximaal 3 (zie kernprocedure).

Ouders die hun kind voor de hardheidsclausule in aanmerking willen laten komen, wordt gevraagd al in het najaar een afspraak te maken met de zorgcoördinator. In een oriënterend gesprek wordt dan

eerst besproken of het GGCA een geschikte school is en de manier van lesgeven bij het kind past en of aan de specifieke ondersteuningsvraag kan worden voldaan.

Of een zorgleerling ook daadwerkelijk kan worden toegelaten beslist de zorgcoördinator na overleg met aannecommissie. Daarbij wordt een zorgvuldige inschatting gemaakt van de ondersteuningsbehoefte en of wij daaraan kunnen voldoen, daar wordt de te verwachten ontwikkeling van de leerling in meegenomen. Als basis voor deze inschatting dienen de volgende gegevens:

- Ontwikkelperspectief, aangeleverd door de basisschool
- Leerlingvolgsysteem basisschool en NIO/ cito
- Intake gesprek met ouder(s) en de leerling.

Om aan de ondersteuningsbehoefte te kunnen voldoen is niet alleen van belang of wij de nodige zorg voor de individuele leerling kunnen bieden maar ook of we in staat zijn om aan de totale zorgbehoefte in de school kunnen voldoen. Om daar grip op te houden hanteren we als richtlijn maximaal 2 leerlingen met een extra ondersteuningsbehoefte per klas. Rolstoelgebonden leerlingen maximaal 2 in de hele school i.v.m brandveiligheid.

Voor alle leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben is de school verplicht een ontwikkelingsperspectief (OPP) op te stellen. Op het GGCA zal de zorgcoördinator dit doen in samenspraak met de mentor, ouders en leerling.

In het OPP staat wat het verwachte uitstroomniveau is en welke onderwijsdoelen een leerling zal kunnen halen. De verwachte uitstroombestemming dient te worden onderbouwd met een beschrijving van de belemmerende en bevorderende factoren die van invloed zijn op het onderwijs aan de leerling. Ook dient in het OPP de te bieden ondersteuning en begeleiding opgenomen te worden en, indien aan de orde, de afwijking van het onderwijsprogramma. De school evalueert het OPP jaarlijks met de ouders en stelt het zo nodig bij (regionaal ondersteuningsplan 2014/15-2017/18).

Als de school besluit, na aanmelding, een zorgleerling niet te kunnen plaatsen wordt er binnen het samenwerkingsverband een passend alternatief gezocht. Naast de zwaarte van de zorgbehoefte speelt hier ook de capaciteit. Leerlingen en dus ook zorgleerlingen die van een Vrije school basisschool komen hebben voorrang.

Bekostiging:

Per augustus 2014 ontvangt de school geen leerlinggebonden financiering meer, maar een financiële bijdrage vanuit het samenwerkingsverband waaruit de basisondersteuning en extra ondersteuning moet worden bekostigd.

Zie voor meer informatie over de basisondersteuning en passend onderwijs in Amsterdam de website van het samenwerkingsverband www.swvadam.nl

Meer informatie over de kernprocedure staat op: www.verenigingosvo.nl

Bijlagen:

1. Amsterdamse basisondersteuning
2. Dyslexie beleid
3. Pestprotocol (zie website GGCA)
4. Verzuimprotocol (zie website GGCA)

Verdere informatie:

Website samenwerkingsverband Amsterdam-Diemen: www.swvadam.nl

Informatie over de kernprocedure: www.verenigingosvo.nl

Bijlage 1

Amsterdamse Standaard Basisondersteuning

De standaard voor de Amsterdamse basisondersteuning is geformuleerd in 11 referenties, die elk weer zijn uitgewerkt in concrete en normstellende uitspraken.

De school . . . .

1. voldoet aan de regelgeving omtrent zorgplicht: aanmelding, toelating en informatieverstrekking aan ouders, klachtenregeling.
2. heeft haar visie op onderwijs en ondersteuning beschreven en een ondersteuningsplan of –profiel uitgewerkt.
3. biedt ten minste preventieve of (licht) curatieve ondersteuning, in de 1ste, 2de of 3de lijn, al dan niet in samenwerking met ketenpartners, voor leerlingen met een ondersteuningsbehoefte op de navolgende domeinen:
  - Cognitief
  - Leerproblemen
  - Ontwikkelproblemen
  - Werkhouding problemen
  - Sociaalemotionele ontwikkeling
  - Fysieke beperkingen
  - Algemene dagelijkse activiteiten
  - Medische problemen
  - Jeugdzorg / thuisproblematiek
  - Verslaving
4. heeft een goed pedagogisch klimaat en is fysiek en sociaal veilig voor leerlingen en docenten.
5. heeft de voorgeschreven protocollen ontwikkeld en past die ook toe.
6. heeft zicht op de leerontwikkeling van alle leerlingen en werkt handelings- en opbrengstgericht bij het verlenen van ondersteuning aan leerlingen.
7. versterkt de bekwaamheden en competenties van haar medewerkers; de docenten zijn vaardig in het omgaan met verschillen tussen leerlingen.
8. onderhoudt een effectieve ondersteuningsstructuur.
9. werkt samen met ketenpartners aan een effectieve ondersteuning en -structuur.
10. betreft ouders in beslissingen die hun kind betreffen en biedt hen toegang tot informatie en begeleiding bij de toewijzing van extra ondersteuning.
11. werkt planmatig en systematisch aan de verbetering van de effectiviteit van de ondersteuning.

De verwachting dat scholen ouders actiever zullen betrekken bij het proces van toewijzing van extra ondersteuning is o.a. verwerkt in de Amsterdamse Standaard voor de basisondersteuning.

Een van de 11 referenties luidt: “De school betreft ouders in beslissingen die hun kind betreffen en biedt hen toegang tot informatie en begeleiding bij de toewijzing van extra ondersteuning”.

Dan wordt geëxpliciteerd wat concreet van de scholen wordt verwacht:

- Scholen zullen de criteria (+ procedures) voor toelating van leerlingen met extra ondersteuningsbehoefte voor ouders en verwijzers omschrijven in de schoolgids en ondersteuningsplan.
- Scholen zullen bij afwijzing leerling en ouders een schriftelijke terugkoppeling bieden met reden voor afwijzing en een schriftelijk advies over een passende school
- School zullen bij afwijzing ouders ook ondersteuning bieden bij de aanmelding op de geadviseerde school.

- De school heeft een klachtenregeling en is aangesloten bij een geschillencommissie
- De school informeert ouders regelmatig over prestaties en het sociaal emotioneel functioneren van hun kind
- De school betreft ouders bij het opstellen en evalueren van het handelingsplan / ontwikkelingsperspectief
- Ook de ondersteuningsbehoefte van ouders wordt vastgesteld
- Er is een goede terugkoppeling van 3e naar 2e naar 1e lijn met gerichte handelingsadviezen voor het docententeam, leerling en ouders.
- De school laat ouders actief bijdragen aan de ontwikkeling en evaluatie van het ondersteuningsplan van de school
- De punten uit tevredenheidsonderzoeken onder leerlingen, ouders en medewerkers komen zichtbaar terug in het beleid.

Bijlage 2

dyslexiebegeleiding en faciliteiten:

samengevat bestaat de Dyslexiecoördinatie uit de volgende facetten:

Voorlichting ouders:

- Op open dag
- Voor ouders examenleerlingen over extra faciliteiten tijdens examen
- Voorlichting leerlingen:
  - 7^e klas: uitleg aan alle leerlingen met dyslexie welke ondersteuning ze kunnen verwachten en wat een faciliteitenkaart inhoudt
  - Examenklassen: uitleg aan examenleerlingen over extra faciliteiten tijdens examens
- Individuele begeleiding van leerlingen bij studievaardigheden
- Screening individuele leerlingen op dyslexie en maken faciliteitenkaartjes
- Voorlichting talendocenten tijdens sectie overleggen op vaste momenten in het schooljaar
- Aanvragen vrijstellingen ivm dyslexie.

Concreet betekend dit voor leerlingen het volgende:

Leerlingen met een dyslexieverklaring krijgen een faciliteitenkaart.

Op deze kaart staan de standaard faciliteiten voor dyslecten vermeld:

- > extra tijd bij alle toetsen en proefwerken
- > aangepaste beoordeling van spelling bij de vreemde talen en Nederlands
- > regelmatig mondeling overhoren als ll. daar baat bij heeft
- > schrijfoopdrachten mogen op de computer uitgewerkt worden

Deze maatregelen zijn steeds voor alle dyslectische leerlingen van toepassing.

In individuele gevallen wordt toegestaan: computer/laptop altijd als schrijfgerei.

De tussenvorm is dat dyslecten alle teksten thuis op de computer mogen uitwerken als ze daarvoor kiezen.

We willen het gebruik van laptop in de klas beperkt houden.

Voor laptop wel toestemming als er grote belemmeringen bij het schrijven zijn.

De richtlijn voor extra tijd bedraagt 20%. Van kleine overhoringen t/m grote toetsen.

Soms wordt ook extra tijd of uitstel gegeven bij andere opdrachten en/of maakwerk.

De docent kan dat in onderling overleg bepalen en aanpassen.

Mondeling overhoren bij de vreemde talen vraagt veel van het organisatorische talent van een docent.

Wordt wel incidenteel ingezet bij grote spellingproblemen. Maar spelling wordt al minder zwaar

meegewogen.

Leerlingen die audio-ondersteuning nodig hebben, mogen daar mee werken. Meestal hebben deze leerlingen dan de Daisy-speler vooral voor gebruik thuis. In de praktijk is daar in de middenbouwlessen weinig aanleiding voor.

Een enkeling neemt de Daisy-speler mee voor in de les en dat mag.

Het GGCA gebruikt geen Kurzweil. Het wordt niet in de lessen aangeboden.

Wel kunnen leerlingen zelf gebruik maken van alle mogelijkheden van Kurzweil.

Als een leerling ernstige dyslexie heeft, is het frequente gebruik van een laptop toegestaan. Daarbij is Kurzweil als tekstverwerkingsprogramma heel goed inzetbaar.

Alle overige functies die Kurzweil te bieden heeft, zijn dan meer voor gebruik thuis.

Met name in de brugklas en de middenbouw zijn voorleesfuncties tijdens lessen minder noodzakelijk.

Bij examens wordt tegenwoordig door veel dyslectische leerlingen gebruik gemaakt van audio-ondersteuning. Daarvoor staan op school enkele Daisy-spelers ter beschikking. Meestal kiezen de leerlingen voor de computer om de cd's te beluisteren. Tijdens de eindexamens worden computer en audio-ondersteuning door school gefaciliteerd.

De dyslexiecoach is de belangenbehartiger van de dyslecten en maakt ze wegwijs met de gang van zaken op school. Intake aan het begin van het schooljaar en de blauwe dyslexiekaart verstrekken horen daarbij. Zo ook aandacht voor advies studievaardigheden, hulpmiddelen en leertips.

De leerlingen komen op de interne lijst en alle docenten weten waar ze rekening mee moeten houden.

De dyslexiecoach geeft advies aan de betreffende leerlingen en aan de docenten, maar is daarnaast ook voor ouders bereikbaar m.b.t. advies bij begeleiding.

De ervaringen betreffende periodes zijn heel verschillend per leerling.

De auditief ingestelde leerlingen hebben er baat bij dat veel verteld wordt.

Hoe om te gaan met aantekeningen maken, is een leerproces voor alle nieuwe brugklassers. Deze voor velen nieuwe werkvorm is niet altijd makkelijk maar wordt over het algemeen vrij goed opgepakt. De mentoren besteden zeker de eerste tijd veel extra aandacht aan het aanleren van de benodigde vaardigheden.

We onderkennen het belang van een goede sociaal-emotionele ontwikkeling. Het is met name belangrijk dat de mogelijkheden en talenten van de dyslectische leerling gezien en versterkt worden. Leerlingen met verschijnselen van faalangst kunnen eventueel aan een interne training deelnemen.